

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Egész évre 10 ft — kr.
Félévre 5 — ;
Negyedévre 2 — ;
Egy hónapra 1 — ;

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond,**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többszöri hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 30 kr.

Az ev. ref. egyetemes tanügyi bizottság ujjá szervezése.

Debreczen, április 17.

Nagy fontosságu és messze kiható tanácskozások indulnak meg e folyó hó 19-én Szász Károly dunamelleki püspök elnöksége mellett Budapesten.

A régóta szünetelő s már-már végleges meghalásra kárhóztatott tanügyi bizottság szivverése talán ujra megújul, s hogy tartósabb és elevenebb legyen az eddiginél, ujjászervezése vétetik beható tárgyalás alá.

Magyarországi ref. egyházunk mély belátással, kipróbált tapasztalattal rendelkező tanügyi férfiai vesznek részt az ujjászületés és szervezés nehéz munkájában s magából tisztántul egyházkerületünkben is kiváló erők jelennek meg, Kiss Albert, Tóth Sámuel, Joó István és György Endre személyében.

Magyar ref. egyházunk minden tagja s ezek között mi is, méltó érdeklődéssel nézünk e hivatott erők működése elé, mert hiszen abban a véleményben vagyunk, vagy legalább abban az édes reményben ringatjuk magunkat, hogy egy jól szervezett körütekintő, tanügyi helyzetünket felismerő és az iránt élénken érdeklődő egyetemes tanügyi bizottság sokat lendíthet tanügyi politikánk minden lépten-nyomon mutakozó zür-zavarán s különösen megsza- badíthatja magyarországi református egyházunkat az állami oktatásügyi vezetés meglepetéseitől s attól a szegyenletes helyzettől, hogy a midőn még csak kevés idővel is ez előtt mi, protestánsok adtunk gondolatokat, különösen a középiskolai oktatást átható és irányadó szellem tekintetében az államnak, addig noha vannak is talán tanügyi gondolataink, csak épen magunkban és magunk között duzzogó utánczó vagyunk az állami tanügyi kísérletezésnek; egyebek között épen azért is, mert az ujjabb időben nem volt iskolai és általában oktatásügyi szervezetünkben olyan intézmény, a mely a maga egységes erejével képviselte volna, magunkkal szemben is, kifelé is a magyar reformált egyházat.

Szerte huzásunkra, egy:éges, jól átgondolt és előre megállapított tanügyi politikánk hiányának bebizonyítása végett, nem hivatkozunk most a számtalan apróbb kellemetlenségre és azokra a sokszor már mosolykeltő keresztezésekre, a melyekkel gyakran akarattalanul is ujját állottuk egymásnak. Elég legyen itt alkalmilag csak azt a nagy fontosságu tény megemlitenünk, a mit az

1891/2-iki zsinati tárgyalások után annak naplója alapján, mindenki tud; hogy t. i. egységes, alapjától tetőzetéig jól előre megállapított tanügyi politika és erre vonatkozó szervezett mellett, a debreczeni filozofiai fakultás ügye is jobb, erősebb alapot nyert, a magyar protestáns egyház közvéleményében is, áldozatkészségében is; jobbs erősebb alapot, mert bármennyire örülnünk lehet is, a kolozsvári theologiai fakultás remélhető megerősítése felett: tény az, hogy a két legfelsőbb tanintézeti ág megosztotta a protestáns egyház szellemi és anyagi erejét, s hogy mennyire forsirozott dolog az egész, mutatja Kolozsvár és Nagy-Enyed egymással való sajnálatos birokraláló kelése a létezésért; de mutatja méginkább az, hogy a kolozsvári fakultás szervezése előtt létező, már hírnévre szert tett theologiai akadémiának sem volt, épen az ujjabb időben kellő számu tanítványok.

Sokkal kisebbeknek érezzük magunkat, sem hogy tanácsokat akarnánk csak legtávolabbról is adni az egyetemes tanügyi bizottságnak, munkásságát, irányát és szellemét illetőleg.

De a multak tapasztalataira s a régibb tanügyi bizottság életének tanulságaira szabad, sőt egyenesen kötelességünk rámutatni főbb vonásaiban.

Ezen tanulságok egyike az: kerülje, már csak egyetemes elnevezésénél, de különben is egyetemes, magasztos hivatásánál fogva helyi érdekü iskolaügyi politikát. Ez vagy legalább ehez közeljáró, bár teljesen jóhiszemü eljárás forgatta ki sarkából s ami sajnálatosabb: tekintélyéből az 1875. évig első ciklusát élt tanügyi bizottságot. Egyszerűen népiskolai tankönyvek kiadó testületévé zsugorodván össze, kétségen kívül érdeme egypár jobb tankönyv előállításá; de már hirdetett pályázatait, azoknak bírálatait, szenvedélyes irodalmi vitákat idéztek elő; 1875. április 1-én pedig már a raktáron felhalmozva maradt könyvek megosztására került a sor, bizony némely egyházkerületnek nem csekély mérvü zugolódása mellett. Oly pedagógusok, mint a nagynevü Árvay József munkái csufoltattak meg a gyakorlati élet által.

A második tanulság, amire az egyetemes tanügyi bizottságnak, szerény nézetünk szerint, de megint eddigi történetének alapján, ügyelni kell, az, hogy tanügyi dolgokban és kérdésekben, maga szervezvé azokra nézve a közvetlen tapasztalatokat, jól átgondolt meggyőződése után, járjon ám a maga lábán.

Az egyetemes konventnek megvan ugyan a maga iskolai bizottsága; de az, és ennek előterjesztése folytan maga a konvent is, csak folyó, sürgős tanügyeket intéz. Ily alakjában, egy mindeneket felölelő, átható tanügyi politikát üzni sem módja, sem ideje. Az egyetemes tanügyi bizottság életének második ciklusában 1879-ben, ujjabb, az előbbinél szélesebb körü szervezetet nyert ugyan, azon év november hó 25-én, 4 szakaszban állapítván meg saját szervezetének szabályait; de hát végzetessé vállott reánézve az, hogy maga kötötte ki azt, hogy minden dolgába beleszóljanak az egyházkerületek, aminek aztán, természetesen az lesz az eredménye, hogy csak egy kicsi ujjást kellett ajánlani az valamely egyházkerület tanügyi dolgaiban, azonnal kész volt rá a jegyzőkönyvi határozat: »mint szükségtelet, nem fogadjuk el.»

A harmadik tanulság, amelyet multjából merítenie kell, az: minden tagjának a maga szakszerű munkáját adja kezébe; vigyázzon, hogy szervezetét okson vigye keresztül. Bármennyire tanügyi férfiak is valamennyien az egyetemes tanügyi bizottság tagjai, abból, hogy valaki az egyetem vagy akadémia ügyét ismeri még végképpen nem következik, hogy ért a közép- vagy népiskolához is. Nézelünk szerint a tekintetben, alig lehet kívánatosabb mint az, hogy csoportosítottassanak a bizottság tagjai szak szerint külön állandó szakelnökkel és előadóval s azok kész tervezetei kerüljenek az egész egyetemes tanügyi bizottság gyűlései elé.

Mi azt hisszük, hogy maga az egyetemes konvent is, szivesebben fogja meghallgatni az ilyen szellemben működő egyetemes tanügyi bizottságot, mint — a mint azt a tapasztalás szerint eddig tévé, — akkor, amikor a bizottság életét épen az zsbibasztá meg s tagjainak munka kedvét is az vette el, mert terveznie, beszélnie dolgoznia lehetett ugyan igen sokat, de egy egészen szervetlen, kívül álló valami levén a konventen, többnyire alig hallgattatott meg.

Ma az egyetemes tanügyi bizottság magának a konventnek szerves közege; egyedül magától a bizottságtól függ, hogy eleven és éltető, egészséges vért vigyen be református oktatásügyünk testébe.

Ilyen jó reménységgel és várakozással üdvözljük ujjalakulásának küszöbén!

Mitrovics Gyula.

A képviselőház mai ülése. A képviselőház mai ülésén folytatják a pénzügyi költségvetés részletes tárgyalását, amelyhez a következő szónokok vannak feliratkozva: a pénzügyigazgatóságok tételénél Bornemisza Lajos, az adóhivataloknál Tóth János, Lakatos Miklós és Szalay Imre, a hályeg- és jegyilletékek tételénél Meskó László, a dohányjüvedékeknek Papp Elek és végül a sójüvedék tételénél Lakatos Miklós.

A bankszabadság meghosszabbítása. Az osztrák-magyar bank főtanácsa tegnap ülést tartott, amelyen Kautz dr. kormányzó a tárgyaló bizottság nevében azon tárgyalásokról referált, amelyek a két kormányral a bankszabadság meghosszabbítása tárgyában folytatottak. Részletezések kikerülésével a kormányzó azt is jelentette, hogy értesülése alapján a szóbeli tárgyalásokat hibetöleg a tegközelebbi hétfőn fogják folytatni. Az intézet állására áttérve konstatálták, hogy az adómentes bankjegytartalek körülbelül három millióval emelkedett és hogy az üzlet általában visszamenő irányzatot mutat. A főtanács ülést megelőzte az igazgatótanács ülése, amelyben csupán folyó és személyi ügyek tárgyaltak.

Apponyi indítványa. Meg kezdte tehát az a Lucza székét képviselő testület, mely hivatik a képviselőválasztások feletti bíráskodások tárgyában beadott törvényjavaslat tárgyalására kiküldött bizottságnak, tegnap végre az Apponyi indítványának tárgyalását a választások tisztasága érdekében, hogy eltemesse azokat örökre. Tudtuk előre, hogy körülbelül ez lesz a vége, de még sem hittük, hogy még ki is törülje az indítványból az első szakaszt, illetve a törvényt mai szövegében tartsa fenn, mely a múlt évi egyenes adólefizetéséhez köti a választói jogosultságot, mert az a mezes madzag, amelyet Molnár Antal kitalált, s a melyet aztán a bizottság elfogadott, hogy t. is nem vesztek el választói jogosultságukat, akik az illető választókerületben fizetendő három évnegyedre eső egyenes adójuk öt százaléknál nagyobb összeggel rendelkeznek hátralelben. Ez a szakasz tehát megenged 30. mond harmincz o. é. krajczárnyi adótartozást, mert hiszen az egyneved urbéri telek adója átlag 9-10 frtot tesz ki évenként! Köszönjük a jóakaratot tisztelt bizottság!

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

A magyar nemzet hivatása. *)

Irtta: dr. Varga Bálint.

Kövér Azsiából esodálatos-képen
Szarmasztál e földre, diéső magyar népem;
Isten lelke vezérlt e megáldott honba
S neved, nagy tettekből diessugárba vonva,
Mutatja: szabadság oszlopa e nemzet;
Téged a jó isten jó kedvben teremtett.

Mennyi vizsály, balsors, bün, átok emészte
S imé, ezer éve megifjodva élsz te.
Hős kardod a zászlót emeli magasra,
„Műveltség” a jelző, világ hadd láthassa;
Tanulja, kis erő nagyot hogyan tehet,
Ha hit s lelkesültség lakja a sziveket.

Hit és lelkesültség; ez a két főerény,
Melylyel diadalt vól csapások ezere;
Hitted: hivatás tart e szent földön itten
S reményeid dúsán betöltte az isten;
Le'kesültség lángolt ereidben, midőn
Lesújtva hevertél benuitan, szenvedőn.

Lihogva fölkelte s gyáva sirás helyett
Kardoddal szorítal a jobbakt közt helyet.
Most, e kard ekévé, pörölylyé duzzadva

*) Mutatvány a Gönczy-Egylet által kiadott Millenniumi Szavató Könyvecské-ből.

A képviselőház számvizsgáló bizottsága szerdán délelőtt 10 órakor Beles János országgyűlési képviselő elnöke alatt ülést tartott, amelynek tárgya az 1895. július 1-étől december 31-éig terjedő pénztári számadások megvizsgálása volt. A napló s a számfeljegyző átvizsgálván, minden egyes tétel nyugtával igazolva, teljesen rendben találtatott. Az 1895. évi július 1-étől december 31-ig terjedő félévben az összes bevétel 579.102 forint egyfél krajczárt, az összes kiadás 537.102 forint 56 krajczárt, a maradvány pedig 42.541 forint 44 egyfél krajczárt tett. A bizottság a pénztárt is megvizsgálta és mindent a legnagyobb rendben talált. Jelen voltak s a vizsgálatban részt vettek az elnökön kívül: Légrády Károly, Babics József, Lupa Péter és Lakatos Miklós országgyűlési képviselők.

KÜLFÖLD.

A hármas szövetség megújítása. Mint hírlik, a hármas szövetség Németország, Ausztria-Magyarország és Olaszország között olykor újított meg, hogy a három uralkodó kölcsönösen biztosította egymást, hogy szerződést nem fogják felmondani.

A francia köztársasági elnök utazása. Faure elnök és Cavaignac hadügyminiszter tegnap Verdunbe érkeztek. Hervé, a 6. hadtest parancsnoka kíséretében megtekintették a citadellának földalatti folyosóit, innen a Douaumont erődbe mentek és jelen voltak a hadgyakorlatokon, melyeket egy ágyulövés jelzett. A lapok többsége azt tartja, hogy Faure elnök azért utazott Verdunbe, mert mint a legfelsőbb haditanács elnöke jelen kívánt lenni az új páncélos toronyok kipróbálásánál és a lögyakorlatoknál. Ugy hírlik, hogy Faure elnök Verdunben egy magas orosz személyiséggel fog találkozni, a mely találkozásnak fontossága legalább is annyira becsülendő, mint a velencei és bécsi találkozás.

Az orosz hadügyminiszter lemondása. Pétervárról érkezett hír szerint Vanovszky tábornok, orosz hadügyminiszter, a koronázási ünnepélyek után nyugalomba vonul. Helyébe Imeritinszky herceg jön. A kormányzóvá kinevezendő Obrucsev tábornok, a törzskar főnökének helyébe pedig Kurapotkin György tábornokot, az orosz hadsereg legfia-

talabb és leghetségesebb tagját fogják kinevezni.

Ujabb angol expedíció Egyiptomban. A Daily News és Daily Telegraph állítólag jó forrásból arról értesülnek, hogy a kormány ez év őszén 10,000 angol katonát fog Egyiptomba küldeni Szudán visszahódítása céljából.

A spanyolok háborúja. Havannai jelentés szerint egy felkelő banda San Antonis de Vigonál 10 spanyol katonát meggyilkolt.

Az osztrák követelődzések.

Debreczen, április 17.

Az ember szinte kísértetbe jön, hogy az egész dolgot áprilisi tréfának vegye, vagy olyan mumus-félével való ijesztgetésnek, ha nem tudnók, hogy a lajtántuli sógoraink egész komolyan kívánják, hogy a kvóta a mi részünkről nem kevesebb mint 14 perccenttel, — vagy általában fölemeltessek.

Naivság, rcsszakarat, vagy tréfa kell az ilyen javaslatételhez. Naivnak eléggé naivok vagyunk ugyan, de azért még sem olyanok, hogy mi magunk írjuk alá romlásunk szerződését.

Mert ugyan mire alapítják a Lajtán tul abbeli indítványukat vagy jobban mondva követelésüket, hogy a kvótahoz mi nagyobb aránnyal járuljunk, mint eddig? Utoljára is minden kétoldalú szerződésnek kell, hogy bizonyos reális bazisa legyen. Ha az egyik felnek több a jövedelme, több a haszna, több az előnye, a mely reá a kétoldalú szerződésből háramlik: méltányos azon követelés is, hogy nagyobb aránnyal járuljon azon fél eme szerződésből kifolyó kötelezettségekhez is.

Ámde nézzük csak meg, mennyivel javult hazánk anyagi helyzete az utolsó évtized alatt!

Termékeink ára annyira sülyedt, hogy a gazdálkodók nyakra-főre tönkre mennek. Gabonakivitelünk a minimumra szállott le. Szőlőink, melyek csak a Hegyalján negyven

dés mosolya látszott. Nagyon örült annak, hogy tudományát egy halálos betegen próbálhatja ki.

Még csak négy hónapja volt a kórháznál alkalmazva, s azóta nem volt alkalma, hogy tehetséget érvényesíthesse, pedig érezte, hogy az orvosi tudomány terén nem hétköznapi tehetséggel bír.

Emberszeretete vitte erre a pályára, melyen sohasem tudhat eleget az ember, mert napról-napra újabb esetekkel találkozik, melyek — a lefolyást illetőleg — sokban különböznek egymástól.

Nem kenyérkeresetből lett orvos, hanem azért, hogy a szenvedő emberiségén segítsen. Az élet természetes célja a halál, az ellen pedig nincs orvosság ugysem, de az életet az orvosi tudomány meg tudja hosszabbítani, a szenvedést megkönnyíteni.

És annyi a szenvedő az emberek között! Oh sokan szorulnak a tudományra, hogy a lehetetlenséggel volna határos mindenkin egyformán segíteni. Betegek vagyunk mindnyájan, akár lelkileg, akár testileg szenvedünk, s az az igazi orvos, ki mind a két bajt meg tudja gyógyítani.

A fiatal orvos ezek közé tartozott. — Mikor pályára lépett, számot vetett önmagával teljesen; el volt határozva arra, hogy az életét is szívesen feláldozza embertársáért, ha a tudomány úgy kívánja.

Csinos, barba bajuszu, fiatal ember volt az orvos; szeméből a szívótság és az emberszeretet sugárzott ki. Nyulánk természetösszu vászonköpeny fődte, melyet mindig

Hat, irt, alkot, épít biztató szavadra,
Hogy itt egy nagy, mivelt, virágzó hon keljen,
Melyet barát, ellen, hódolva tiszteljen.

Messze még a szent cél, de diéső a pálya,
Biztatón tekint rád ezer év munkája:
Kiki a nagy ösök példáját követve
Honát fáradhatlan munkával szeresse:
Akkor a második ezred hajnalpirja
Fényét boldog honnak homlokára írja!

Szerelmes beteg.

— A Debreczen eredeti tárczája. —

— Irtta: Rosikowicz Arthur. —

(Folytatás)

— Egy rendkívül súlyos beteget kap, tunk. Eppen az imént vizsgáltam meg, úgy látszik, hogy egészen megtörte a betegség-mert erővel meg akar halni. Legsúlyosabb baja a mellhártya-gyulladás, de ezenkívül még három betegség tüneteit is észleltem. Ha a kartárs urnak így tetszik, a gyógykezelést szívesen átengedem, bárha rendkívül érdekes beteg. Ma estére mindenbizonyval magánkívül lesz már, s éppen azért sietni kell a gyógykezeléssel.

— Azonnal hozzá megyek — felelte az orvos, eltitkolhatóan örömmel.

— Sok szerencsét kívánok kartárs ur.

— Köszönöm.

Az orvos elsietett, Arczán a megelége-

milliónyi forgalmat tettek ki, elpusztultak. A gyapjunak egyáltalában nincsen ára. Míg a 70-es években egy bécsi mázsa — 56 kilo — gyapjuért 125—140 forintot fizettek, addig ma egy métermázsáért alig adnak ötven forintot.

A terményüzlet 3—4 év óta teljesen pang. Szesziparunkat a nagy fogyasztási adó bénította meg; a kisebb üzemi szeszgyárak már egyáltalában nem prosperálnak. Czukrot többet hozunk be és így többel adozunk Osztráknak, mint a mennyit mi magunk gyártunk.

Hol van tehát anyagi helyzetünk ama nagy fellendülése? Hogy városaink lakosai növekednek, gyarapodnak, — hát ugyan hasonlitsuk csak össze például Szoboszlót vagy Hadházat tesszem tel Bielitzzel vagy Fégerndorffal, vagy akármelyik hasonló lakosságu sziléziai, cseh vagy morva várossal és nézzük meg az arányt forgalmi, kereskedelmi és ipari szempontból! Hasonlitsuk össze a gazdag Debreczent az ő 60,000 lakosával Brünnel, Prágával, Gráczczal s a többi várossal!

Hol itt az arány?

És már most nézzük meg a kivitelt és behozatalt!

Bizony naivság kellett ahhoz, hogy föltételezzék rólunk, miszerint képek és hajlandók leszünk ily mostoha körülmények közt a kvótát akár csak egy tized perccel fölemelni.

De meg fontolóra kellene venni a lajtantuliaknak azt a fontos körülményt is, hogy a császári és királyi ház valamennyi tagja József főherceg kivételével mind Osztráknak lakik és ott szerzi be összes szükségleteit; az udvar pedig, ha rövid időre Budapestre jön, még a vizet is Bécsből hozatja. Mi tette Bécsset oly nagygyá, hatalmassá, gazdaggá? Nem az-e, hogy az udvar állandóan ott van?

Hány milliót érő középülettel ajándékozta meg az udvar Bécsset! Igaza volt Bánffy-nak — ha nem mese az egész — mikor

magán viselt, mikor a betegeit látogatta. Most is rajta volt.

Lassan nyitott be a beteg szobájába s csendesen állott meg az ágy előtt.

— Valóban súlyos beteg — mormogta maga elé, s megtapintotta ütérét. A láb már be is állott, mielőtt magához térhetett volna.

Oda intette az ápolónót, s szigorúan meghagyta, hogy el ne merjen mozdulni az ágy mellől.

— Ha szükség lesz rám az éjjel, költessen fel! Hajnal felé különben felváltom. Az orvossgot minden órában pontosan adja be, az csilapítani fogja szegényt.

Még egy ideig ott állt a fiatal orvos a beteg ágyánál, s hosszan elnézte a láztól kipirult arcot, majd nesztelen léptekkel távozott.

A szerencsétlen teremtés pedig ott feküdt az ágyon mozdulatlanul, csak szakgatott lihegése árulta el iszonyatos fájdalmait.

Szenvedett; a kinok poklát kellett végigszenvednie a bűnökért, hogy teste megtisztuljon tőle. Az öröm pohara után ki kell hajtani az örömet is.

Minden tagja vonaglott a pokoli kinoktól. Mintha lángok perzselték volna, s úgy égették volna magán, akként érezhette magát. Az ápolónó beadta neki a csilapító szert, mitől kissé lecsendesült.

Ez azonban csak néhány pillanatig tartott, mert a láb újra gyötörni kezdte, s még erősebben, mint azelőtt.

Ledobta magáról a takarót, s ki akart

azt mondta, hogy jöjjön hozzánk az udvar állandóan vagy 30 évre és mi szívesen föl-emeljük a kvótát akár 20%-tel is.

A kvótabizottság tehát csak hazafias kötelességet teljesített, a midőn egyhangulag visszautasította a kvóta felemelésének javaslatát.

A delegáció sem járhat el másképpen Osztráknak pedig legbölcsebben cselekednék, ha javaslatával egyszerűen visszalépne, mert a jelen körülmények közt nincs magyar ember, ki a kvóta eddigi arányának felemelése mellett nyilatkoznék.

Kuthi Zsigmond.

Irodalom és művészet.

Ezer kép. Tegnap délután 6 órakor járt le a műcsarnok ezredéves kiállítására szánt műtárgyak beküldésének határideje. Este hét óráig majd ezer kép és szobor érkezett a városligeti új műcsarnokba. Különösen sokat küldtek festőművészeink de a szobrászok is valamennyien képviselve vannak. Ott vannak Benczur sokat emlegetett Budai bevételét ábrázoló festmény. Than Mór Árpád képe, Liczenmayer Hányadi Mátyás királylány választási képe, Baditz bibliai tárgyu képe, Margitay „Családi dráma-ja“ Kézdi-Kovács László 7 drb képpel, két nagy és öt kisebb képpel, Pálya Celesztin történelmi képe, Torma az aradi vértanúk kivégzését ábrázoló nagyobb szabásu kompozíciója, Mark Lajos „Demi-mondeok küzdelme“ című képe, Bihari királyképe, Pataky László „Ő felsége kivonulása hadgyakorlatra“ című képe, Faragó József karrikaturái, Paczka Ferencz nagyobb történelmi képe és csaknem valamennyi festőművészeink kisebb-nagyobb kompozíciói. A szobrászok közül: Zala György millennárius emléke, Strobl mellszobra ifj. Vastagh György millennárius állatszobrai, melyeket a földművelésügyi miniszter megbízásából az állami gazdasági telepeken készített, Róna József, „Kis türelmetlen-je és Bánffy br. mellszobra, Jankovits Gyula „Özönvíz“ e, mely legutóbb a berlini Kunsthalleban volt kiállítva, pályaterve „Szent Ulrik“, a király tulajdonát képező „Liba tolvaj“, stb. A jury csak 16-án kezdte meg működését, **Feszty Árpád új képei.** Feszty Árpád

ujabban két nagy kép vázlatát fejezte be. Egyik: Zoltán eljegyzése Mén-Marót leányával: Hamzsával, a másik címe: Árpád győzelme Szvatoplukon. Az első azt a jelenetet ábrázolja, amint a két gyermeket, Zoltánt és Hamzsát pajzson a magasba emelik. A kép derült, tavaszi, de azért mindenki kieri a jelenet politikai fontosságát, s különösen érzi Mén-Marót, akinek agg feje gondokba merülten fehérlik a bájos asszonysereg között. Árpád a sisakja leemelésével jelzi is, hogy a magyar nemzetre nézve jelentős ez a pillanat. A tábori kép, a nyüzsgő sokaság annyira magyar, hogy a néző szívét már így vázlatban is fölmelegíti. A képet Bihar megye rendelte meg. — A másik kép viharos, mozgalmas csatakép. A magyarok erős küzdelemben vannak Szvatopluk népével. Árpád abban a mozzanatban van feltüntetve, amint a dárdát kiüti Szvatopluk kezéből s az rémület megiszonyodásával mered a magyar vezér hatalmas alakjára. Ez a csatakép merőben új, amennyiben a magyarok harcolásmódja van benne feltüntetve. — Ezekon kívül elkészítette Feszty egy bibliai kép vázlatát is, mely Krisztus sirbátételét ábrázolja.

Színház és zene.

A Remete csengetyüje.

Tegnap este Mailard regényes operetteje „A remete csengetyüje“ került színre majdnem üres ház előtt, a minek oka talán az a bizalmatlanság, a mellyel a debreczeni különben is hideg publikum a nevesebb primadonna uelkül működő társulat iránt viseltetik.

Pedig indokolatlan volt e bizalmatlanság, a mint a tegnapi előadásból is kitűnt.

Valóban élvezet volt Mailard idillikus zenéjét hallgatni, mely mindannyiszor kellemesen hatott érzeinkre, valahányszor fülünkbe csengett. Olyan bohó, bolondos Mailard zenéje, a melyet mindig szívesen hallgatunk meg. Az előadó színészek és színésznők is oly igyekezettel működtek közre, hogy a tegnapi operett-előadás sikerültnek mondható.

A legfrappánsabb hatást G a l y a s s y Paula (Friguett Rosé) és Horváth Arnold (Sylvain) érték el, a kik precíz énekükkel tapsokra ragadták a kevés számú közönséget.

G a l y a s s y különösen hangjánál volt s tisztán csengő hangjával elragadt és

Az orvos felugrott, s egészen a beteg fölé hajolt, hogy a lélegzétvételét megfigyelhesse. Szemeiben könyek uszáltak midőn meggyőződött arról, hogy betege a legnagyobb veszélyen tul van.

Szeretett volna ujjongani örömeiben, de nem volt képes mozdulni sem, csak nézte nézte ragyogó szemekkel; nem a leányt, hanem a beteget. . . Ha valaki ekkor valetlenül meglátja, bizonyára azt hitte volna, hogy a fiatal orvos szereti azt a leányt.

II.

Tul volt a beteg a veszélyen, legalább a haláltól megmenekült. Annál betegebb volt azonban a lelke.

A testi bajt még könnyű volt meggyógyítani, de annál nehezebb a lelkét. A fiatal orvos pedig annak a meggyógyítást tüzte czélul maga elé.

Ismerni akarta a leány lelkét, s e czélból napjában többször megfordult nála. Beszélgetett is vele, de nem akarta czélját elárulni, mert attól tartott, hogy a leány zárkózott marad. Ugy intézte tehát hozzá kérdéseit, hogy a leány ne sejtthesse szándékát.

— Hogyan érzi magát? Jó-e az étvágya? Jól aludt-e? Nem érez-e fájdalmat? Kíván-e valamit? — ezeket intézte többnyire, az orvos a leányhoz, ki teljes bizalmat érzett iránta, s minden kérdésre pontosan válaszolt.

Látszott azonban az arcán, hogy milyen jól esik a szerencsétlen teremtésnek a fiatal orvos szorgo kodása.

(Folyt köv.)

ugrani az ágyból. Az ápolónó gyöngéden visszafektette.

Ekkor újra a kimerültség vett a betegre. Nyitott szemekkel, lihegő kebellet nézett maga elé; csak nyöszörgése árulta el, hogy iszonyu szenvedései nem csilapodtak.

Es ez így tartott tíz napig. Az utolsó éjjel az orvos virrasztott a betegnél; nagyon izgatott volt, s izgatottsága perczről-perczre fokozódott.

A beteg egye nyugtalanabbul hanykolódott ágyában.

— Őljenek meg — kiabálta szaggatott hangon. Az én életem ugy sem ér semmit, még annyit se, mint a kutyaé, mert azt legalább megismogatják. . . Nagyon rossz vagyok én édes anyám. . . Kergessék el innen azt a csunya halálfejet. . . Félek tőle nagyon félek. . . Menjen innen, hiszen tudja, hogy ki vagyok én. Engem nem lehet szeretni. . . Várjon, várjon. . . Elmegy, elmegy! . . .

A beteg ki akart ugrani az ágyból; a fiatal orvos átkarolta s csilapító szert adott neki, mitől egy kissé megkönnyebült.

— Maga nagyon jó. . . Nem olyan, mint a többiek. . . Ugy-e nem kerget el — mondta a leány szelid hangon és cöndesen zokogni kezdett. Adja ide a kezét, hadd csokoljam meg. . .

Az orvos felsóhajtott. — Csilapodni kezd — mormogta — (talán még megmenthető).

A leány zokogása lassan csendesedett, s azután elaludt.

elbájt bennünket. Tegnap esti szereplése, mely úgy járt, mint ének tekintetében teljesen kifogástalan volt, valóban egyik legszebb diadala volt.

H o r v á t h Arnold gyönyörű-n esengő tenorja most is megtalálta azt az utat, a melylyel belopta magát szíveinkbe. Énekszámjai egytől egyig a legjobban sikerültek. A fukaron osztogatott tapsokból neki is kijutott.

Ifj. N é m e t Janos (Thibaut) és S z i g e t i Lujza (Georgette) ügyesen játszottak. Szigeti Lujza tegnap hangjánál volt teljesebben különösen a remete csengélyűje áriájával ért el szép hatást.

H a d a y nem rontott, de nem is lendített az előadáson.

A kar tegnap es' e jó es' összevágó volt. A rendezésért ifj. N é m e t Janost dicsérjük meg.

S i m á n d y karmester kitünően vezényelt. — ja.

A debreczeni új városháza.

Debreczen, április 17.

Debreczen város új városházának építési ügyét a közgyűlés felelőssége alatt álló határozata késleltette meg. Mindez azonban nem ok arra, hogy ezzel a kérdéssel ma is és arra érdemes módon ne foglalkozzanak. A lapokban többször jelennek meg eszmecserek s legutóbb a Debreczeni Ellenőr foglalkozott ez ügygel. Erre kaptuk ma az alábbi reflexiót, a melyet egész terjedelmében ide iktatunk:

A »Debreczeni Ellenőr« legutóbb megjelent számában az újdonságok czümű rovatban elmefuttatást közöl a városháza építéséről, melyekben tanácsokat osztogat, a városháza átalakítására tervezetnek hangulatot igyekszik kelteni, és az az ellen felelősségek indokait kisebbíteni igyekszik. — Tulajdonképen ez semmi egyéb, mint a laikusok s érdekeltek bizottsági tagok szemébe porhintés, vakítás; s mivel ez újdonságukból kitetszik, hogy az egyáltalán nem a D. E. szerkesztőségétől, hanem a városháza átalakítása iránt kardoskodó érdeklődőtől ered, dacára annak, hogy felelősségek indokai közül sem a D. E., sem más, megdönteni egyetlen egyet sem volt képes, az ügy érdekében jónak látom azt kellő értékére szállítani.

Említett újdonság mintegy kedvtelve emlegeti, hogy felelősségek azon állítása, hogy újonnan hirdetett pályázat sikerre vezetne, czáfólatot talál a Nagyváradon hason tárgyban tartott pályázat eredményében: mert hát az teljesen eredménytelen maradt s a pályadíjak nem adtak ki; szerinte ez az átalakítást kívánók megnyugtatóra szolgál. Honnan szerezte az újdonság írója ezen információt, nem tudom, de az a valósággal meg nem egyezik; mert dacára annak, hogy nevesebb építészeink a millennium folytán köztudomásulag teljesen el voltak foglalva, mégis 9 drb pályaterv érkezett be.

Hogy a kitűzött díjak ki nem adtak, lehetséges; de miért? mert a nagyváradai városháza építés bizottsága szigorúan tartotta magát a pályázati feltételekhez, melyben kikötötte, hogy az építés 350,000 frtot tul nem haladhat, illetve a tullepés 15 százaléknál nagyobb nem lehet.

De hogy a pályázat mégis eredményes volt, kitűnik abból, hogy a 9 pályaterv között hármalt talált olyat, melyet díszessége czél szerű beosztása s a kitűzött czél helyes megoldása miatt, minthogy a pályázati feltételek értelmében nem díjazhatta, — megvásárlásra ajánlotta; és biztosítom róla az újdonság íróit, hogy ezen vásárlási ár, a kitűzött pályadíjakkal csaknem egyenlő és nem 300 frt, mint a debreczeni pályázatnál az első díj volt.

A nagyváradai bíráló bizottság teljesen korrektil jár el, kár tehát ezt összehasonlítani a debreczeni bíráló bizottság eljárásával, hol azon határozott feltétel, hogy az építési költség 230,000 frtot tul nem haladhat,

egyáltalán nem tartotta be, többi pályázók határozott kérelmére, hanem igenis a pályadíj minden utózikötés nélkül kiadatott: így származott aztán a 85,000 frtos tullepés.

De ha tekintjük azt, hogy a nagyváradai városháza építésére beadott költségvetésnek 380,000—480,000 frt között váltakoznak, felelősségek állítása, hogy ily összegért Debreczenben is teljesen alapjából új városházát lehet építeni nemcsak hogy el nem esett, de fényesen bizonyítva van. Mert a nagyváradai városháza egyáltalán nem lenne kisebb a debreczeninél; és a mennyeiben a nagyváradai városházán a rendőrség is elhelyezést talált, sőt még a fogyasztási adóhivatal is, Debreczenben pedig nem, a nagyváradai új városházá tényleg nagyobb.

A debreczeni városháza építésének ismeretéről mult év karácson napján a »Debreczeni Ellenőr«-ben közölt czikk szerint 21 előszoba és 66 hivatalos terem-szobát fog az új városháza tartalmazni; ezzel szemben a nagyváradai új városháza szükséglete egy nagy díszterem kívül 25 kisebb terem, 56 előszoba és 70 hivatalos szoba, tehát a Debreczenben tervezett 87 helyiséggel szemben 161 helyiség, tehát csaknem még egyszer annyi és ennek létesítésére van 380—480,000 frt a költségvetésbe. Tény tehát, hogy a nagyváradai városháza sokkal több helyiséget tartalmaz. . . . Miként lehetséges ez? magyarázatát abban találja, hogy a helyiségek a szükséghez mért nagyságra tervezettek minden felesleg elhagyásával, mert a tervezőnek szabad keze volt, míg a debreczeni városháza átalakításánál a meglévő falak felhasználásának kényszere miatt tervező azt nem tehette.

De a nagyváradai városháza magasabb és impozánsabb is lesz, mert míg a debreczeni városházában a szobák magassága 4,0 méterben van megállapítva, addig a nagyváradiban 4,50 kötetett ki; ebből önként következik, hogy az emeletek magassága is nagyobb 4,65 illetve 5,20 méternél, mint a mennyeit kitenne a debreczeni átalakított városháza.

És hogy ez így van, bárki meggyőződhet róla, ha a nagyváradai városháza — szerkesztőségünkben letett építési programjának megtekintésére, melyet szives rendelkezésére bocsátunk — magának faradságot vesz.

Hogy mit mondott Steindl a nagyváradiaknak, nem vagyunk reá kíváncsiak; uekünk is mondott ezelőtt 15 évvel, valamint ott is a nyoma, úgy hívják »Bika« a félmillió frtos dísz »Bika.«

De felelősségek állítását még egy rendkívül fontos körülmény igazolja; tudniillik az, hogy Debreczen sz. kir. város körkemenze tulajdonában lévén, a téglának ezre termelési árban több mint 10 frtba nem kerül; Nagyváradnak azonban körkemenze nincs és a téglának ezret 18 frtjával kénytelen fizetni, tehát csaknem még egyszer annyiba kerül ott, mint itt; már pedig ez óriási különbség.

Mindezeket s még azt is tekintetbe véve, hogy Debreczenben még az elbontandó jelenlegi városháza óriási mennyiségű téglanyaga is ismét felhasználható lenne, megdönthetetlenül igazolják, hogy Debreczenben 350—400,000 frt költséggel igenis teljesen új és díszes városházát lehet építeni.

Ezt senki megczafolni nem képes.

R.

Esküdtszéki tárgyalás.

— A Sinay-Orosz sajtóper tárgyalása. —

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen április 17.

Ma délelőtt 10 óra után vette kezdetét, a debreczeni királyi törvényszék nagydísztermében, ama sajtó utján elkövetett rágalalmazás és becsületsértési perben a végtárgyalás, melyet O r o s z István, m.-pécsi községi jegyző emelt Sinay Károly és társai, V i d a Péter és Sass Antal m.-pécsi lakosok ellen. A magánvádló jogi képviselője dr. N a g y Kálmán, a vádlott S i n a y Károlyt dr. K á l i

m á n c z h e y József, másod és harmadrendű vádlott S a s s Antalé és V i d a Péteré dr. K a r d o s Samu ügyvéd volt.

A sajtóbírószak a következőkben alakult meg. Elnök: I g y á r t ó Sándor, szavazóbírók: H o f f m a n n József és dr. S z ö k e István, jegyző: dr. G a l á n f f y János.

Minthogy az esküdtek közül csak harminczegen jelentek meg, az elnök felkérte a megjelent esküdteket, hogy 36-ra egészítsék ki magukat. A meg nem jelent esküdteket P o n g r á c z Gézát és K e s z e y Józsefet, huszonöt forint pénzbüntetésre ítélték. Az esküdteket szalasztott szolga nagysókára visszatért és magával hozta az esküdtekből hiányzó ötöt.

Erre I g y á r t ó Sándor elnök a tárgyalást megnyitván, a halgatóságot figyelmeztetve, hogy a tetszés vagy nem tetszés nyilvánításától tartózkodjék. A meg nem jelent tanuk kihallgatásától elállanak a felek. A tényállást adta elő röviden az elnök: A »Debreczen«-ben és »Debreczeni Hirlap«-ban S i n a y Károly aláírással a nyiltér rovatban megjelent közlemények O r o s z István jegyző ellen büncsületsértést tartalmaznak.

A vádlottak jelen vannak: S i n a y Károly 60 éves nem volt büntetve. V i d a Péter 63 éves gazdálkodó büntetlen előéletű. Sass Antal 52 éves földműves nem volt büntetve.

A IV. osztályba tartozó esküdteket hívták be. Ezek: R e n d e s t a g o k: Dr. K o c s á r Gábor, Dr. P o p p e r Mór, Tóth István, Dr. Fáy Márk, K o n c z Elek, Dr. B a s o n y i Samu, S t i b e r János, P o n g r á c z Géza, R i e s z Henrik, B e k e s s y László, B e c h e r t M a u ó, K e s z e y József, S z a l a y István, B a l á z s Ödön, V e s z t e r István, C s i c s ó Lajos, S z e p e s i D e z s ó, D a l m i Kálmán, Dr. T ü d ö s Kálmán, Ö r v e n y i O t t ó S m o n f y Emil, M i s k o l c z y Nándor, U d v a r h e l y i Géza, V á g o A n d o r, M i s k o l c z y J e n ő, B a l l a M i h á l y. — P ó t t a g o k: J á n o s s y J ó z s e f, S z a t h m á r y János, Dr. M a g o s s György, H o r v á t h István, L i c h t s c h e i n S á m u e l, S z o j k a Gyula, R o c h l i t z Arthur, V e s z p r e n y Kálmán, dr. C s i k o s Sándor, H a j d u István tanár, K u e z i k Gábor.

Mindekét fel élt kivetési jogával, melynek kimerítése után az esküdtszék következőleg alakult meg: M i s k o l c z y J e n ő, Dr. T ü d ö s Kálmán, D a l m i Kálmán, S z o j k a Gyula, B a l á z s Ödön, Tóth István, Dr. Fáy Márk, H a j d u István, K o n c z Elek, B e k e s s y László, V e s z t e r Imre, H o r v á t h István. P ó t t a g o k: R o c h l i t z Arthur, Vilmos Lajos.

Dr. G a l á n f f y Lajos jegyző felolvasta a vádlevelet, mely a büntető törvénykönyv 258. §-ába ütköző rágalalmazásokért és a 260. §-ba ütköző becsületsértésért kéri vád alá helyezni a három vádlottat.

A vádlevelek, a melyek S i n a y Károly mike-pécsi lakost két rendbeli, V i d a Péterét és S a s s Antalt egy rendbeli rágalalmazással és becsületsértéssel vádolják, kerik a vizsgálóbírószakot, hogy a három vádlottat vád alá helyezze.

Következnek az inkriminált czikkek felolvasása melyben Sinay Károly elmondja, hogy feljelentést tett Rásó Gyula kir. tanalispánnál Orosz István ellen. jegyzőhöz nem illő magaviselet, hivatalos órák be nem tartása, a bevételek csekélyebbé tétele, a kiadások jelentékenyen megnagyobbítása, a felesleg eltüntetése miatt. A nyilatkozat végén két levelet közöl a Vida Péterét és a Sass Antalt, amelyeknek nyilvánosságra hozatalára felhatalmazták. A »Debr. Hirl.«-nak nyiltéri rovatában »K e d v e s K á l m á n ö c s é m« czímen Sinay Károly aláírásával súlyos vádakot tartalmazó nyilatkozat közöltetett Orosz István ellen.

S i n a y Károly elvállalja a szerződésget és felelősséget és kijelenti, hogy azért tette közzé, mert nem tűrhette annak magaviseletét. Közzé tett nyilatkozatával azt akarta elérni, hogy a jegyző büncsületsértésével ezáltal megszüntesse.

V i d a Péter azért intézett egy levelet Sinayhoz, hogy felmenthessék a jegyzőt a megyénél az állítólagos visszaélések miatt. — A hirlapi közlésből eredő felelősséget nem vál-

lalja el, mert nem hatalmazta fel Sinay Károlyt arra, hogy levelét hirlapi uton szellőztesse.

Sass Antal el sem olvasta az ő neve alatt közzétett levelet, a melyet ugyan aláírt, de nem hatalmazta fel Sinayt, hogy hirlapi uton közzétegye.

Sinay Károly kijelenti, hogy nem ő mondta tollba Sassnak és Vidának a leveleiket. Az aláírás ugyan nála történt, abban azonban füllent mind a kettő, hogy nem engedték meg a közzétételt, mert felhatalmazták arra a felelősséget mindkét levélért elvállalja.

Dr. Kardos Samu azt kérdezi védenőjeitől, hogy ha azt a levelet, a melyet Vidart és a mely a Debreczenben megjelent, ha nem szellőztették volna hirlaplag, elvállalták volna-e a felelősséget érte?

Elnök e kérdést nem tartja idevonatkozóknak és így tárgyalhatónak.

Orosz László szakértő kihallgatását dr. Kardos Samu mellőzni kívánja, mert bármilyen elismeréssel viseltetik is a szakértő iránt, de azt teljes lehetetlenségnek tartja, hogy egy rövid óra alatt helyesen meg lehessen egy község adókönyvvezetését vizsgálni. A másik vádlott is mellőzni kívánja a szakértő kihallgatását. A bíróság tehát határozat hozatal végett visszavonul, addig is az elnök az ülést felfüggeszti.

Tíz perc múlva az elnök megnyitja az ülést és kijelenti a bíróság határozatát, amely szerint a szakértő kihallgatásának helyét látja, mert a szakértő felvilágosításai által megvilágítandó kérdések szorosan a tárgyhoz tartoznak.

Orosz László még a mai tárgyalás folyamán arról fog adni felvilágosítást, hogy az adókönyvek szabályszerűen vannak-e vezetve. Leteszi az esküt és visszavonul a könyvek átvizsgálása végett.

Dr. Kardos Samu védőügyvéd kéri a törvényszéket, hogy a konkrét eseteket világosítsa meg a szakértőnek. Most védenője egyes határozatlan megnevezett pontokra hivatkozik, mint visszaélésekre. Kéri a kihallgatási jegyzőkönyvet neki kiadni.

A törvényszék utasítja a szakértőt, hogy pontosan vizsgálja meg az adókönyveket és arról jelentését még a tárgyalás folyamán adja be. A vizsgálati jegyzőkönyvet arra adja ki.

A tanuk nagy száma miatt a megbeszélés egyszerre történik.

A vádló ügyvédje határozottan ragaszkodik az összes tanuk kihallgatásához, míg védők 8 tanu kihallgatását melőzni kerik. A bíróság az összes tanuk megbeszélését elrendeli. A meghiteltetés után következik a tanuk kihallgatása.

Ferenczy Elek főszolgabíró, azt mondja, hogy a panaszló községi jegyző egyes apróbb-cseprőbb mulasztásokon kívül nem követett el olyan cselekményt, mely bünvádi eljárást vonhatna maga után. Egyizben adtak ugyan be feljelentést az adók helytelen kezelésére vonatkozólag ellene, de az alaptalannak bizonyult és a jegyzőt felmentették.

Nemes Zoltán megyei aljegyző azt tapasztalta, hogy a jegyző mindenkor megfelelt hivatalának és tudomása szerint erkölcsviselése is megfelelő volt.

Pákozdy Sándor megyei aljegyző Orosz István hivatali működésével meg volt elégedve, magaviselet is megfelelő volt.

Kovács Károly irnok tudomása szerint a panaszos ellen fegyelmi feljelentés nem tétetett. Erkölcsi viselétét nem tartja kifogásolhatónak.

Hidvéger József a jegyzőt olyan embernek tartja, a ki a község érdekeit szíven hordja, azt hogy a hivatalos órákat nem tartotta be, nem tapasztalta.

Szécsi István lelkész tudomása szerint Orosz jegyző kötelességének mindenkor eleget tett, és erkölcsi tekintetben nem kifogásolható.

Papp Imre községi főbíró szerint, hivatalos teendőit a jegyző mindenkor elvégezte és arról, hogy Snay előtt a jegyzői hivatalos szobájának ajtaját bezárta, semmit sem tud. Papp János törvénybíró a jegyzőt pontos lelkiismeretes embernek tartja, a ki már

sok hasznos cselekedettel mozdította elő a község jólétét.

Miké József gazdálkodó mióta csak Pércsen van azóta a jegyző pontosan és lelkiismeretesen végezte kötelességét. A jegyzőnek pénz nem jutott a kezére.

Azt hogy hecczeket csinált volna nem tudja, mert olyankor soha sem volt vele.

Balla József községi gazda a jegyzőt pontos hivatalnoknak ismeri; a hivatalos pénzről nem költöztetett el a jegyző semmit, mert az nem fordult meg az ő kezén.

Fenne Mihály másod bírő a jegyzőt tudja, hogy a község javára dolgozott és azt, hogy a lakosokat nyuzná, nem tudja. Azt sem hallotta, hogy a jegyző botrányokat okozott volna.

Sass Gerzon azt mondta, hogy lelkiismeretesen végezi a napi teendőit és hogy a községnek kárt okozott volna, azt nem tudja de hasznát, hogy okozott, azt igen. A jegyzőről tudja, hogy barátságos körben néha szokott borozgatni, de botrányt azt sohasem csinált a falu utcáin.

Gellért János a jegyző urat tisztességes, becsületes embernek ismeri, aki botrányt sohasem csinált és a község ügyeit lelkiismeretesen vezette és vezeti még mai napig is, közmegelegedéssel.

Kiss Ignác z kocsmáros szerint a jegyzőt teljesen tisztességes jellemes embernek tartja. Nála garázdkodást nem csinált, és nem is igen gyakran járt hozzá.

Makra István gazdálkodó a jegyzőt becsületes embernek tartja, aki dolgait hűségesen elvégezte. Arról, hogy az részegeskednék, semmit sem tud.

Kelemen Sándor esküd szerint az eljárók a jegyző működésével meg vannak elégedve és őt tisztességes embernek tartják. Ő is úgy ismeri.

Pekerdy Károly tanító szerint a jegyző hivatalos teendőit tudomása szerint pontosan elvégezte; az eljáróság meg volt és van vele elégedve. — Mint jellemes embert ismeri őt mindenki.

Nagy Károly községi őr, azt mondja, hogy hivatalában pontos és rendszeres ember volt. Az ajtót nem zárta be a jegyző Sinay előtt, mert ha úgy tett volna, akkor azt neki látnia kellett volna.

Balogh János bakter azt tudja, hogy pontosan végzi teendőit és azt, hogy a jegyző valaha hivatalában részeg lett volna valaha, nem látta. Arról, hogy a jegyző tartozott volna a kocsmárosnak, nem tud.

Evvél a panaszos által kihallgatni kért tanuk kihallgatása kimerítetvén, következett a védelem tanuinak kihallgatása.

Az idő előrehaladottságára tekintettel a tárgyalás déli egy órakor délutáni fél háromig felfüggesztetett.

A tárgyalás a tanuk nagy száma miatt csak a késő éjjeli órákban fog véget érni.

Holnapi számunkban, különben a tárgyalás folytatásáról részletes tudósítást hozunk.

Táviratok.

O r s z á g g y ű l é s .

— Távirati tudósításunk. —

Budapest, ápril 17.

A képviselőházban ma első sorban Szilágyi Dezső elnök jelentette be Perényi Péter báró képviselő halálát, a miről lapunk más helyén emlékszünk meg, s folytatták a pénzügyi költségvetés részletes tárgyalását. — Résztettek a részletszavazásban Kossuth Ferencz, Molnár József, Bornemisza Lajos, Horváth Gyula, Bujánovics, Lukács László pénzügyminiszter, majd szünet után Ugron Gábor Tóth János és Holló Lajos, kik külön-külön az egyes tételekhez szólottak.

Krieghammer lemondása.

Budapest, ápr. 17. A Debrecz. ered. táv. Budapestben ma elterjedt az a hír, hogy Krieghammer Ödön közös hadügyminisz-

ter legközelebb lemond állásáról. Bánffy bárót ma körül fogták a képviselők, a ki a kérdezősködőknek kijelentette, hogy álhír az egész, mert még tegnap a király elnöklele alatt tartott tanácskozáson, ahol Krieghammer is jelen volt, szó se volt róla. Tény azonban, hogy Krieghammer súlyos és gyógyíthatlan beteg s így a szárnyra kelt hír igaz is lehet.

A millenniumi törvény.

Budapest, ápr. 18. (A Debreczen ered. táv.) Kedden vagy szerdén (a jövő héten) a millenniumi javaslat kerül elő.

Ujdonságok.

Rendkívüli városi közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Április 14.

Gróf Dégenfeld József főispán, mint elnök a gyűlést 10 óra 10 perczkor megnyitja.

Vértessy István főjegyző felolvassa azokat a köszönő leveleket, a melyeket báró Fejérváry Géza és Gromon Dezső a város szegyenletes bizalmi szavazatára vonatkozólag a város polgármesteréhez intéztek. Kertész János a mamelukok éljenzését mérséklő helyes felszólalása után a közgyűlés mameluk része a köszönő leveleket tudomásul veszi.

Roncsik Lajos felolvassa ezután a debreczeni helyi vasut által a Kossuth-utcai vonalra részre benyújtott szerződésre vonatkozó tanácsai előterjesztést.

A közgyűlés a szerződés szövegének felolvasását elrendelvé.

Dr. Nagy Zsigmond indítványozza, hogy a szerződésbe vétessék bele az, hogy a társaság köteles a szárnyvonalról egyszeri átszállásra jogosító s bármelyik végpontig érvényes átszálló jegyeket is kiadni a maximális díjért, 10 krért. Indítványát a közgyűlés elfogadta.

Sz. Szabó József némi kikötésekkel szintén hozzájárul a szerződés elfogadásához. Jóna Dániel a teherszállítás kiküszöbölésé végett szól fel.

Szentesi János a talp és egyéb — fáknak díjtalan átengedésebe nem nyugszik bele.

Stahl Géza helyettes főmérnök és Simonffy Imre polgármester megnyugtató felvilágosításokat adnak.

Dr. Nagy Zsigmond azt a fontos módosítást akarta ezután előterjeszteni, hogy a teherforgalomra nézve az engedély husz évre korlátozassék, de a basáskodó főispán az alatt az ürügy alatt, hogy már kétszer szólott (szólt csak egyszer) nem engedte felszólalni.

Sz. Szabó László azt is kimondatni kéri, hogy a vasut 45 év után díjtalanul szálljon át a város birtokába.

Ezután a főispán feltette az egyes indítványokra vonatkozólag a kérdéseket.

A közgyűlés csak a Dr. Nagy Zsigmond indítványát fogadta el. S így a szerződést a közgyűlés többsége elfogadta, s a további teendőkkel a városi tanácsot bizza meg.

Következett azután a közigazgatási bizottság jelentésének felolvasása, melyet a közgyűlés tudomásul vett.

Szirmayné Mészáros Jusztina segély iránt való kérvényét a tanács pártolólág terjeszti a közgyűlés elé.

Egyesek elleneztek a segélyezést, de Simonffy Imre felszólalása után a közgyűlés többsége 200 frt segélyt szavazott meg neki.

Végül Günther Ferencz adókövetőnek súlyos szembajára való tekintettel ápril. 9 ikétől számítva három havi újbb szabadságot engedélyez a közgyűlés.

Ezzel a tanácskozás véget ért.

* **Báró Perényi Péter halála.** Mint lapunk zártakor értesülünk báró Perényi Péter a mátészalkai kerület orsságyülési képviselője 56 éves korában tegnap elhunyt. Temetése vasárnap ápril hó 19-én lesz a r. kath. szertartás szerint Nagy-Doboson, hol a családi sírbolt van. Halála az egész kerületben óriási részvétet keltett. A temetést Gebauer temetkezési intézete rendezi Debreczenből.

* **Az University exstension ügye.** A mult évi debreczeni diák kongresszus magáévá tette az egyetem kiterjesztésének eszméjét, de azért az ügy hallgatott. A debreczeni joghallgatók önképzőkörének legutóbb tartott választmányi ülése felelevenítette az eszmét s Visky Sándor, Kondrád Ernő és Davidovics S. választmányi tagokból álló bizottságot küldte ki a kiviteli módzatok megállapítása és a kiviteli módzatok megállapítása s az előleges intézkedések megtétele végett. — Eddigi terv szerint az önképzőkör tagjai népies nyelven irt felolvasásokat fognak tartani a közeli nagyobb községekben, mely felolvasások tárgyai nemzetgazdasági vagy társadalmi aktuális kérdések lesznek.

* **Uj rendőrbiztos.** Az I-ső kerületi rendőrkapitányánál már régebben üresedésben van az egyik rendőrbiztosi állás, mivel az ott alkalmazott Horváth József biztost hosszabb ideig tartó betegsége akadályozta kötelessége teljesítésében. Most Horváth József benyújtotta állásáról való lemondását, a melynel fogva annak betöltése sürgősen szükségessé vált. Mint hírlék, már legközelebb betöltik ez állást, a kinevezésre előterjesztett Mihályi István debreczeni lakossal.

* **Az állatkiállítás.** A földművelésügyi miniszter körrendeletben hívja föl Debreczen sz. kir. város hatóságát, hogy a f. évben az ezredéves kiállítással kapcsolatosan rendezendő állatkiállítására szállítandó állatok közül minő egészségügyi intézkedések tétessenek; nevezetesen az ilyen állatok időszakonként illetékes szakközegek által megvizsgálandók lesznek s csak is az esetben küldhetők a kiállításra, ha teljesen egészségesnek találtnak.

* **Lelkészválasztás.** Az ertarcsai ev. reform. egyházban 1896. április 12-ikén tartatott meg a lelkészválasztás. 7 pályázó között Molnár József érszemjéni segédlelkész választotta meg 10 szavazat többséggel Nagy Dániel makói segéd lelkész ellenében.

* **Miniszteri kiküldöttek az érettségi vizsgákon.** Lapunk tegnapi számában már megemlekeztünk arról, hogy a vallás és közoktatásügyi miniszter a tiszántúli egyházkerület középiskoláihoz kiket nevezett ki érettségi vizsgálati biztosokká. A hivatalos lap mai száma már közli az összes kinevezett kormánybiztosok névsorát, a melyből átvesszük a következőket: a kecskeméti főgymnasiumhoz Dr. Hegedűs István budapesti egyetemi ny. r. tanárt, a nagykőrösi főgymnasiumhoz Csiky Lajos debreczeni főiskolai tanárt, a kolozsvári és zilahi főgymnasiumokhoz Dr. Öreg János debreczeni főiskolai tanárt, a nagy-nyeddi főgymnasiumhoz Gerecsi Kálmán debreczeni főiskolai tanárt nevezte ki a vallás és közoktatásügyi miniszter kormánybiztosokká.

* **Friedmann Sándor hangversenye** ma este 8 órakor lesz a „Zenede” dísztermében Friedmann József és Szilágyi Sándor közreműködése mellett. A műsor a következő: 1. Vieuxtemps hegedű-verseny (E-dur.) Friedmann Sándor. 2. Raff. Polka de la Reine Szilágyi Sándor. 3. Hubay, a) Idylle. b) Vieuxtemps Air Varié, Friedmann Sándor. 4. Beriot, hegedű verseny 2 hegedűre Friedmann József és Friedmann Sándor. 5. Wieniawszky, Faust ábránd Friedmann Sándor.

* **Állami tisztviselők mellékkeresete** Az 1895. évi VIII. t. cz. alapján végrehajtott mezőgazdasági statisztikai felvétel munkálatainak egyrészt az országos m. kir. statisztikai hivatal általányszámláján, azon kívül szándékozik feldolgoztatni. E munkálatokban csupán állami tisztviselők vehetnek részt, még pedig úgy a különböző miniszteriumokbeli, valamint a miniszteriumok alá tartozó hatóságoknál

alkalmazott tisztviselők és hivatalos esküt tett gyakornokok, ha kérvénnyel fordulnak elévegt az országos m. kir. statisztikai hivatalhoz. A kérvényt a mely akár személyesen, akár posta útján közvetlenül az országos m. kir. statisztikai hivatalnál nyújtható be, szabályszerű 50 kros bélyeggel kell ellátni s rajta a hivatali alkalmaztatást a folyamodó hivatali főnöke, vagy a közvetlen felettes osztályvezető útján igazoltni.

* **Az anyakönyvvezetők vasuti kedvezménye.** Mint értesülünk, a m. kir. anyakönyvvezetők közelebb értekezletet tartanak, melynek tárgya a vasuti díjkedvezményben való részesítésnek kieszközlése lenne. Az értekezlet kezdeményezői között több hajdu-megyei jegyző, anyakönyvvezető is van. Igen helyesnek találjuk az anyakönyvvezetők érdekében való mozgólódásukat, mert hiszen ha az állami tisztviselőket kedvezményben részesítik, mért mellőzik éppen őket, holott ők csak olyan állami tisztviselők, mint a többiek. Az értekezletet a jövő hó elején szándékoznak megtartani, a melyen a képviselőházhoz benyújtandó kérvényt is megszerkesztik s egy bizottságot választanak, a mely azt átnyújtaná a ház elnökeknél.

* **Lóverseny.** A folyó hó 18 és 19-ikéi itteni lóversenyek tárgyában felhívjuk a t. közönség figyelmét a következőkre: A totalisateur vezetését K. Császár Ferencz ur a „Magyar-Lovaregylet” totalisateur igazgatója teljesíti. Ezen versenyek alatt (szombaton és vasárnap) a totalisateur két forintos és 2 öt forintos pénztárral a gyepen felállított helyiségben fog működni. A gyepre tehát a nyerő-istállóhoz is) egyedül részvényes és tribün előtti tere szülő belépti jeggyel lehet menni, de azért a sik versenypályán való közlekedésre a tribün előtti szülő jeggyel bírók feljogosítva nincsenek. A totalisateur bódéhoz a gyepről egyenesen, míg a páholy és a zártszék helyekről a tribün épületét kívülről megkerülve lehet jutni. Helyárok: a versenyekre vonatkozó falragaszok és versenysorozatban részletesen hirdetve vannak. Belépti jegyek és versenysorozatok, mint már előbb is közöltük, Szent-Királyi Tivadar ur műiparuk kereskedésében (városháza alatt) valthatók. Kellemetlenségek elkerülése végett felkeretik a versenyeken résztvevő közönség hogy belépti jegyét láthatólag hordani sziveskedjék. A versenyek kezdete mindenkor délután pontosan 2 órakor. Hideg ételekről és hűtőkről a „Bika” szálloda vendéglőse fog gondoskodni. A helyi vaspálya vonalai (a hatvan-utcai vonalon) a versenyek alatt a „Bika” szállodától a lóvásártérig déli 1 óráról folytonosan közlekednek. A pályatért környező árkon keresztültörni, ültetvényeket rongálni és a gyept gázolni büntetés terhe alatt tilos.

* **Kötelességének áldozata.** A nyiregyházi csendőrös Bercsiky József őrmester vezetése alatt, Nyirbaktá felé a rendes körútra küldött ki egy csendőrt. Midőn a csendőrök a nyirbaktai erdőn haladtak keresztül, a bokrok között egy puskalövés durrant el s az egyik lövés által találatva, halva rogyott össze. Tarsa a lövés irányában azonnal elindult a tettes keresésére, de a sűrű bokrok között nem bírta elfogni. A nyomozást a nyiregyházi csendőrség nagy eréllyel folytatja, de eddig még nem sikerült a hivatásának áldozatul esett derek csendőr gyilkosát kipuhatólni.

* **Elragadt lovak.** A ma reggeli kora órákban, a Nyil-utczán egy parasztszeker elé fogott két ló megbokrosodott és örült vágással rohant a közeli utcákön keresztül. Nekimentek pár fának és néhányat ki is törtek. Magyar Sándor, a lovak tulajdonosa, szerencsésére idejében leugrott a kocsiából, de oly rosszul esett a földre, hogy lába bokájában kifeszamodott. Az orvosi segély azonban hamar megérkezett és így Magyar Sándor most már semmi baja nincs. A lovakat néhány markos ember nemsokára elfogta és megállította. Az egyik lovat egy éles kődarab annyira megsebezte, hogy ott az utcán elpusztult. A gazda szerint a lovak azért bok-

rosodtak meg, mert a kocsi, a ki kérte, hogy őt bocsássa be ma a városba, mert dolga van idebent, de Magyar maga akart jönni, bosszúból égett a plót dugott a lóvak fölébe. A gazda a kocsiat feljelentette a rendőrségnél, hol a vizsgálatot megindították.

* **A vetések állása.** A tavaszi idény immár érezteti kedvező befolyását a növényzetre, amennyiben az országból csaknem mindenütt a növényzet fejlődéséről és az őszi gabonafélék bokrosodásáról kapunk értesítéseket. A buza és rozs, nemkülönbön az őszi árpa és repce is szépen gyarapodnak. A tavaszi korai vetésekre rendkívül jól hajt a mostani esős és nedves időjárás; a fagytól megbántott árpa is kiheveri baját, de a kapásnövények is szépen fognak fejlődni. A gyümölcsfák csaknem mindenütt viragznak. Ha fagy nem éri a gyümölcsöt és szőőt, úgy még országszerte jó középértékre számíthatunk. A lóheres és lucerna is erőteljesen, jól nő a réti szénának való fű is. A legelők már kivétel nélkül zöldelnek.

* **A debreczeni csárda a kiállításon** már megnyitá s négyezer ember ellátására van kötve a vállalkozókkal a szerződés. A kiállítás specziálításán kívül az a nevezetesege is meglesz a debreczeni csárdának, hogy a kiállítást megtekintő tanuló csoportokat az fogja étkezéssel ellátni.

* **Az oltári szentség meggyalázói.** Szolnokon megbotránkoztató dolog történt, e hó 12-én, Karkecz Alajos szolnoki róm. kath. lelkész, reggeli 8 óra után, sietve azt látta, hogy négy fiatal ember hahótázva duhajkodva rontott ki a templomból. Midőn a plebános rendre akarta őket utasítani, a rakoncátlanok egyiké nagyot köpött, és a lelkészben a vér is elhült, midőn meggyőződött arról, hogy az a suhancz az oltári szentséget köpte ki szájából. A harangozót a plebános a templomba küldte egy corpoláréért, hogy az ilykép meggyalázt oltári szentséget illo helyére vihesse vissza, maga pedig a szentségtörő fiatal ember nevét kérdezte. És megtudta, hogy egy ő, mint rakoncátlan társai a szolnoki gimnázium hatodik osztályának növendékei, melynek élén az a Posch Jenő nevű gimnáziumi tanár áll, a ki nemrégiben felekezettnekülivé lett. Wallacsics már intézkedett, hogy a vizsgálat azonnal megindítások. Még pedig két irányban: úgy ama tanulókra vonatkozólag, a kik azt az ocsmány csinyt elkövették, mint abban a tekintetben is, hogy a tanulók elvadásása s a tanár felekezettnekülisége közt van-e okozati összefüggés. S mindkét irányban megígerte a legszigorubb intézkedést.

* **Hetivásárok Hossz-Pályiban.** Hossz-Pályi község képviselőtestülete hetivásárt szándékozik létesíteni az összes gazdasági termékek és iparcikkék árulhatására való joggal, azonban állatfelhajtás és helypénzszedés nélkül. Debreczen szab. kir. város mezőrendőrkapitányának nincs a terv ellen semmi kifogása s így valószínű, hogy a h.-pályai vágya, mint olyan, mely Debreczen érdekeit nem csorbítja, — teljesülni fog.

* **Fiumeiek a kiállításon.** A fiumei club alpius, melynek elnöke Dr. Dall' Asta fiumei ügyvéd s melynek tagjai Fiume legelőkei több polgárai, a magyar turista egylettel egyetemben megállapította a millenniumi kirándulások programját. A kirándulók június 4-én d. u. 2 órakor érkeznek Budapestre, a pályaudvarba a magyar turista egylet fogadja őket, d. u. fél 4 órakor meglátogatják a kiállítást és este 8 órakor a „debreczeni” csárdában a magyar turista egyletek együttes banketje lesz. Június 5-én d. e. 7 órakor találkozás és reggeli a Drechsler kávéházban, (az operával szemben); 8 órakor indulás az eskütérre, honnan hajón átkeés a Rudas-fürdőbe, felmenet a Gellért hegyre, onnan átrándulás hajón a Margitszigetre, 2 órakor ebéd a szigetén; este séta a kiállítási területen, 8 órakor este vacsora a „Debreczeni” csárdában. Szombaton június 6-án 7 órakor reggel összejövetel és reggeli a Drechsler féle kávéházban: 8 órakor felrándulás Budára a várba, a királyi palota és park és a vár nevezetesegeinek megtekintése. 2 órakor ebéd a Vigadó

étermében, délután a földalatti vasutal kirándulás a városligetbe, Feszty körképe és Ós-Budavár meglátogatása. 8 órakor vacsora a magyar turistákkal együtt Ós-Budavár területén. Vasárnap, június 7-én reggel 7 órakor összejövetel és reggeli a Drechsler kávéházban, a fő és székvaros meglátogatása; 12 órakor összejövetel és ebéd a „Páris” szálloda éttermeiben, innen délután kirándulás Visegrádra az ottani híres történelmi romok meglátogatása (ezt a kirándulást a magyar turistagegylet rendezi a fiemei club alpius kirándulóitjai tiszteletére), visszajövetel külön hajóval, a honnan majd a kirándulók a kivilágított Budapest fényes kilátását élvezhetik. Hétfőn június 8-án d. e. 7 órakor összejövetel és reggeli a Drechsler kávéházban, 8 órakor a tribünök elfoglalása a bandérium megszólalása végett; 2 órakor d. u. ebéd a Vigadó éttermeiben, a délután folyamán »Konstáninápoly Budapest» meglátogatása. Az érdekes program a fiemei polgártársak ismert hazafisága bizonyára nagy számban fogja Budapestre vonzani fiemei polgártársainkat.

*** Külföldiek időzése Olaszországban.**
A belügyminiszter február 25-én kelt körrendelete folytán közbiztonsági, Debreczen szab. kir. város rendőrkapitányasága, hogy Olaszországba érkező külföldi alattvalók közül, csak oly egyének részére engedhetik meg a belépést, illetve a hajóra szállás időpontjáig Olaszország területén való tartózkodás, kiknek a hajóra szállásig vagy az ott időzésig való ellátására nézve egy Olaszországban székelő kivándorlási ügynök kötelezettséget vállal. Egy intézkedéssel elejét akarják venni, azoknak a csábításoknak melyekkel lelketlen ügynökök arra hívják a szegény népet, hogy Olaszországba vándoroljanak, hol a föld gyümölcsfái által, munka nélkül ellátja őket, és így Olaszország amugy is nagy számú csöcselékét, a munkakerülőket szaporítják.

*** A császári koronázás és a zsidók.**
A Times mai száma, hozzá érkezett figyelemztetés után írja, hogy a moszkvai koronázásnál az orosz zsidók egyetlenegy küldöttség által sem lesznek képviselve. Az összes választási szektákat, még a karaitakat is, a kik pedig összesen csak 5000-en vannak, meghívták, hogy képviseltesék magukat, a tulajdonképeni zsidók azonban, a kik a császárnak 5 millió alattvalóját képezik, szándékosan kizártattak. A koronázásnál egyetlenegy rabinusnak sem szabad megjelennie. Az ügyet a zsidó lapok már hetekkel ezelőtt tárgyalták, de sikertelenül. Miután a mostani császár trónralépése óta az orosz zsidók helyzetében javulás egyáltalán nem történt, a zsidóknak a koronázási ünnepélyekből való teljes kizárára nem igen nyújthat reményt arra, hogy ezentúl jobb idők következnek.

*** Politika és kártya.** Most, hogy Wekerle kiakarja az Orsz. kaszinóból a hazardjártékot tiltani, Tiszta Kálmán egy mondatát ütök dobra a budapesti lapok. Midőn Wekerle egyszer azt mondta, a szabad-élvű klubban, hogy nem ért a kártyához, Tiszta így felelt: »Ha azt tudtam volna, hogy nem tudog kártyázni, ugy nem hoztam volna javaslatba miniszteri kinevezésedet». Bizony szomorú dolog, hogyha tréfából is, de ki tud eresztetni a száján ily szót az az ember, a ki 15 évig volt Magyarország miniszterelnöke!

CSARNOK.

Hullámok közt.

Regény két kötetben.

Irtá: CSENGEY GUSZTÁV.

Első kötet.

47.

Az ütközet másik fele.

(Folytatás.)

Éjfelt hirdetett a toronyóra. Minden néma és kihaltak látszott, csak az őrüzek égtek szerteszét az osztrák tábor körül; a horvát táborban még ezek is kialudtak. A bán azt mondta

nekik, hogy aludjanak s ezt nem kellett a horvátoknak kétszer mondani.

Ekkor az osztrák tábornokot egy őrtiszt verte fel álmából.

— Mi baj? — kérde az fölkelve.

— Uram! kelet felől az ellenség visszafordult s gyorsan közeleg.

— Nyargaljon ön azonnal a bánhoz.

A tiszt elsieltett, a tábornok pedig kardját csatolta föl. Nem kellett öltözködni, egyenruhájában a pamlagon aludt el. Kísietett, lovára veté magát s vágtatott táborába, melyet már nagy mozgásban talált. A magyar had oly gyorsan közelgett, hogy mire kiért, már a magyarok részéről megdördült az első ágyú.

A helység előtt északra feküdt a jókora kiterjedésű urasági major roppant nagy kazlival, ezeket a német tábornok fölguytatá s e pompás tűzijáték világításánál fejlett ki az éji harez.

Már javában ágyuztak, midőn a horvát táborból is érkezett egy futár s erősen dörömbölt a bán bezárt ajtaján.

Bergmann nagy nehezen fölébredt s hallván az ágyuzást, eszeveszetten kapkodott ruhái után, félleg-meddig fölöltözködve, fölnyitá az ajtót s kitoppant.

— Uram! — szólt a futár, végünk van! siessenek az istenért rendet csinálni a táborban, a confusio rettenetes, különösen a nyugoti részen.

Károly lóra veté magát.

— Verje ön fel a bán!... én megyek rendelkezni! — kiáltott a futár, aztán elvágtatott. Károly azonban nem érhetett a táborba; a futár szavai után indulva, a helység nyugati oldalán akarván a horvát táborba jutni, természetesen honvéd-esapatokra bukkant, az annyira elvette különben is megzavart lélekjelentét, hogy eszeveszetten nyargalt visszafelé, aztán elült, nem is gondolt rá senki.

A bán pedig alig tudta a futár fölvenni mely álmából, mire megérté a dolgot s szitkozódva táborába sietett, ezt a legborzasztóbb zavarban találta.

A horvát tábort elől-hátul lötték s a gondtalan álomból fölriadt katonák e keresztűz között tökéletesen eszüket veszték.

Ez alatt az osztrák-német sereg teljes csatarendben harczolt; de a magyar had támadása oly hirtelen történt s oly erős volt, hogy negyed óra alatt az osztrákok hátra nyomattak.

A tábornok dühös volt.

— Nyargaljon ön — szólt egy futárnak — a bánhoz, nézze meg, mi történik ott? Az ördögbe! ki látott ilyen harezot? A bánhoz futárt meneszték, hogy nyomuljon előre. Ő a déli oldalon van s az ellenség már délkeletről is támad. Az ördög tudja itt magát tájékozni!

E pillanatban futár érkezett.

— Tábornok ur! — szólt lelkenedezve, a bán egész serege menekül.

A tábornok először megdöbben, aztán környezetéhez fordulva gúnyos mosollyal mondá:

— A bán ő méltósága kényelmes ur, azon fölül hurutja van, azért fut, hogy kiizzadjon. No hát isten hírével! Két hadosztály menjen a déli oldalon a jobb szárny védelmére.

Uj futár érkezett.

— Tábornok ur, délről be vagyunk kerítve! Ez boszorkányság! A földből nőnek elő a honvédek s már délnyugatról is ágyuznak ránk. Mindenütt a villámvezér nevé kiáltják.

A tábornok e híre megdöbben. A helyzet igen veszélyes volt. Kelet felől a mindinkább előnyomuló ellenség ezentruma, balszárnya délről a bán helyén, északra az áthatlan hegyek, most már csak a nyugoti oldal maradt szabadon, ez pedig a hátrálás útja. A tábornok még akarta kísérteni hadi mozgulataival azt a nagy mesterséget, hogy seregével egy kanyarulatot tegyen s az arcvonalat, mely egészen keletnek állt, most délkeletnek fordítva s jobb szárnyát délnyugotnak kinyújtván, elejét vegye az ellenséges hadosztály ivmozdulati ki-fejlesztésnek.

(Folyt köv.)

MUTATÓ TÁBLA.

Függetlenségi könyvtár, nyitva kedd, csütörtökön és szombaton este 6-7-ig.

Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3-6 óráig.

A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva hétköznapokon d. u. 3-5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10-11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 3 órakor ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

A debreczeni kir. járásbíróaság szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában nyitva van minden szerdán és szombaton délelőtt 11-12 óráig.

Muzeum, a kollegiumban, nyitva van vasárnaponként d. e. 10-12-ig.

A Gőncsy-egyesület „Otthona” a kereskedelmi akadémiá palotájában

Anyakönyvi hivatalos órák:

Délelőtt:
Hétfőn)
Csütörtökön) 11-12 óráig.
Kedden)
Szerdán) 9-11 óráig.
Pénteken)
Szombaton)

Délután:
Minden hétköznap 2-5 óráig.
Vasárnap délelőtt 9-12 óráig.

Sz. Dávid Istvánnál zene-estély: Vasárnap Veres Tóni, kedden Rácz Károly és pénteken Magyar estvé rek.

Közgazdaság.

Kőbányai sertés-piacz.

április 17.

a) Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű. Öreg nehéz (páronként —400 klgon felüli sulyban — krig. 2. Öreg közép (páronként 300-400 klg sulyban) — krig. 3. Fialat nehéz (páronként 320 klgon felüli sulyban) — krig. 4. Fialat közép páronként 251-320 klg. sulyban 47-46 krig. 5. Fialat könnyű (páronként 250 klgmíg terjedő sulyban) — 45-46 krig. 6. Magyar sz-dett: Nehéz (páronként 280 klgon felüli sulyban) 45 krtól — 46 krig. Közép páronként 220-280 klgmíg terjedő sulyban) — 45 krig. Könnyű (páronként 220 klgmíg terjedő sulyban) 43-44 krig Szerbiai 9. Nehéz (páronként 200 klgon felüli sulyban) 48-49 krig. 10. Közép (páronként 220-260 kgr. sulyban) 45-46 krig. 11. Könnyű (páronként. 220 klgmíg terjedő sulyban 44-45 krig. Sertés létszám 1896 évi ápril hó 14-ik napján volt készletben 11405 drb. 1896. ápril hó 15-ik napján felhajtott 144 drb. 1896. ápril 14-ik napján elszállított 110 drb. 1896. évi apr. hó 16-ik napjára maradt készletben 11261 drb. hozott-sertés forgalom változatlan.

Debreczeni városi színház.

Idénybérlet 154 sz. Páros bérlet 154 sz

Vasárnap, 1896. Ápril hó 19-én:

A bányamester.

Operette 3 felvonásban. Zenéjét szerzette: Zeller. Szövegét irták: Veszt és Held. Fordította: Márkus József. (Rendező Tiszay.)

Személyek:

Roderik herczeg	Horváth A.
Fichtenau, grófkisasszony	Galyassy P.
Zwack, bányagazgató	Tiszay D.
Elfrida, felesége	Kissné.
Tsida, raktáros	Ifj. Nemeth.
Dusel, irnok	Mezey.
Martin, bányamester	Haday S.
Nelli, csipkeverő leány	Somló E.
Strobl, fogadós	Rózsahegy K.
Babette, a szobaleánya	Takácsné.
Kilián,	Lenkefi.
Einöder,	Boros.
Nepomuk,	Takács J.
Tristán,	Nádasi J.
Kristán,	Szabó.
Mária,	Keresztély.
Anna,	Kovács F.
Kunigunda,	Szvey Jolán.
Izabella,	Keresztély F.

Történi: Egy német városkában.

